

Funkcjonowanie pieczy zastępczej, placówek wsparcia dziennego oraz zakładów stacjonarnych pomocy społecznej w województwie mazowieckim w 2017 r.

27.07.2018 r.

↓ 1,3%

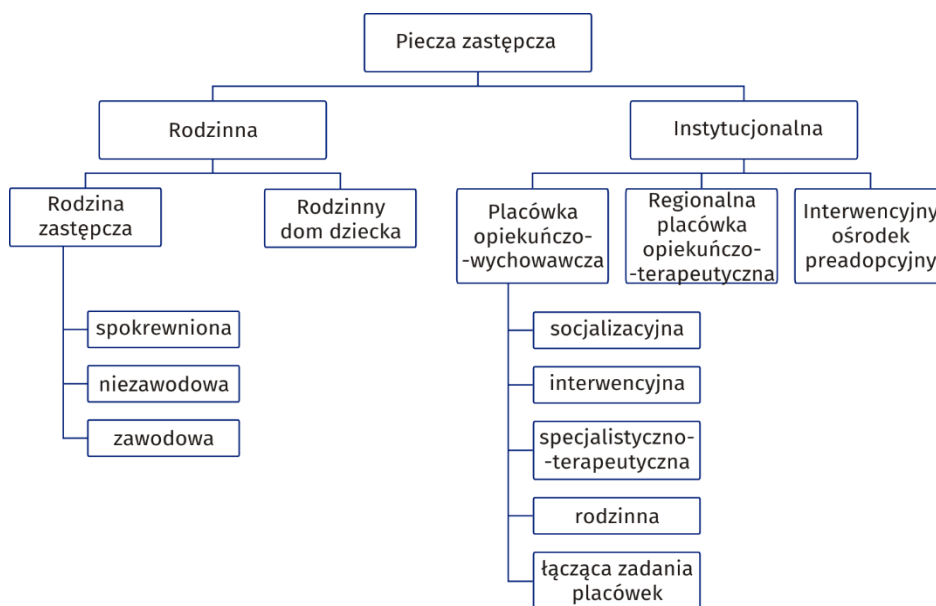
Spadek liczby dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej w porównaniu z 2016 r.

W województwie mazowieckim zmniejszyła się liczba rodzin rodzinnej pieczy zastępczej oraz przebywających w nich dzieci. Zwiększyła się liczba placówek opiekuńczo-wychowawczych, a zmniejszyła liczba wychowanków. Więcej było również placówek wsparcia dziennego i korzystających z nich osób. Wzrosła liczba zakładów stacjonarnych pomocy społecznej i ich mieszkańców.

W 2017 r. rodziny zastępcze i rodzinne domy dziecka zapewniły opiekę 6030 dzieciom pozbawionym całkowicie lub częściowo opieki rodziny naturalnej

Wychowanie dzieci i młodzieży pozbawionej całkowitego lub częściowego wsparcia ze strony rodziny naturalnej zapewnia system rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Formy pieczy zastępczej

Od 1 stycznia 2012 r. zmieniły się zasady organizowania pieczy zastępczej

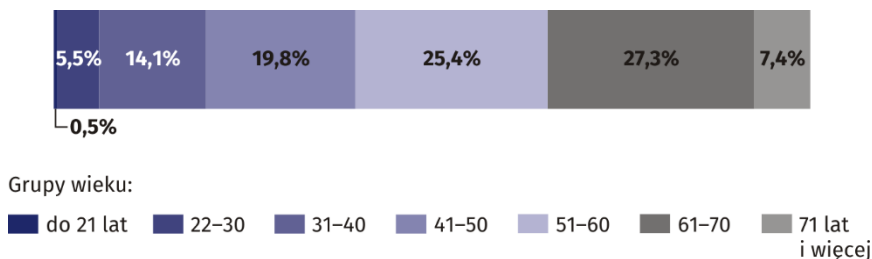
Rodzinna piecza zastępcza

W województwie mazowieckim w końcu 2017 r. opiekę nad dziećmi sprawowało 4215 rodzin zastępczych (o 2,4% mniej niż w 2016 r. i o 2,6% mniej niż w 2012 r.) i 43 rodzinne domy dziecka (więcej odpowiednio o 1 i o 30). Rodzinną pieczę zastępczą tworzyło 2235 małżeństw oraz 2023 osoby samotne. W większości (65,5%) były to osoby spokrewnione z dzieckiem. Najczęściej pełnienia funkcji rodzinnej pieczy zastępczej podejmowały się osoby w wieku 51-70 lat, natomiast najrzadziej osoby do 21 roku życia.

52,7% osób pełniących funkcję rodzinnej pieczy zastępczej było w grupie wiekowej 51-70 lat

Wykres 1. Charakterystyka osób pełniących funkcję rodzinnej pieczy zastępczej według grup wieku w 2017 r.

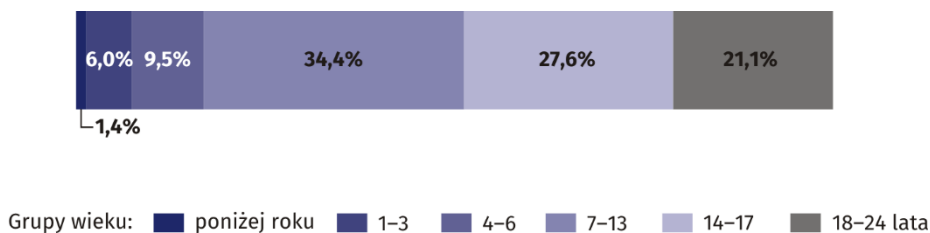
Stan w dniu 31 XII

W rodzinnej pieczy zastępczej w ostatnim dniu roku przebywało 6030 dzieci (w tym 78,9% to osoby do 18 roku życia). Ich liczba zmniejszyła się zarówno w porównaniu z rokiem poprzednim (o 1,3%), jak i z 2012 r. (o 2,0%). Najliczniejszą grupę stanowili wychowankowie w wieku 7–13 oraz 14–17 lat (odpowiednio 34,4% i 27,6%). W 2017 r. po raz pierwszy w rodzinnej pieczy zastępczej umieszczono 819 osób. Spośród wszystkich osób objętych opieką 556 posiadało orzeczenie o niepełnosprawności, a 392 było sierotami.

Wykres 2. Struktura dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej według grup wieku w 2017 r.

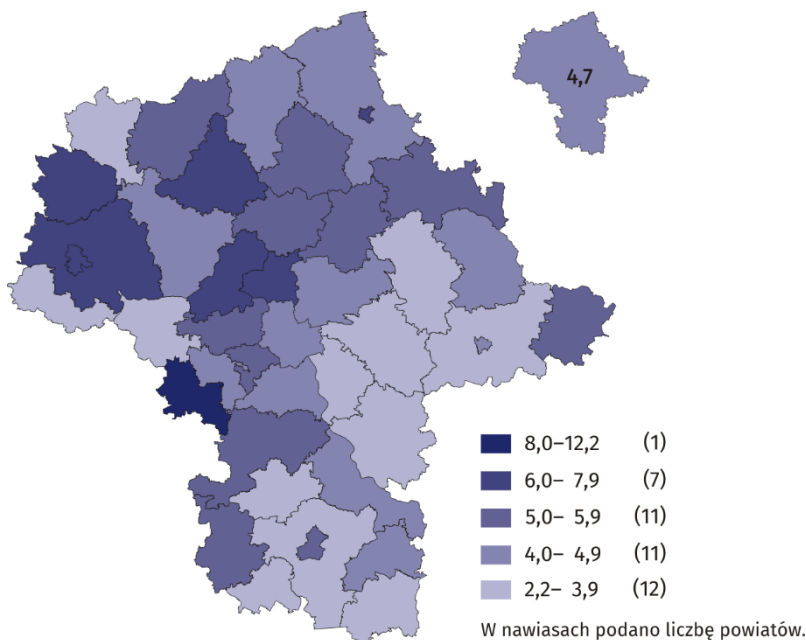
Stan w dniu 31 XII

Biorąc pod uwagę liczbę dzieci do 18 roku życia przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej na 1000 dzieci w tym samym wieku, najwyższy wskaźnik odnotowano w powiatach żyrdowskim (12,2) i sierpeckim (7,9), a najniższy w powiatach gostynińskim (2,2) i szydłowieckim (2,3).

Mapa 1. Dzieci do 18 roku życia przebywające w rodzinnej pieczy zastępczej na 1000 dzieci w tym samym wieku w 2017 r.

Stan w dniu 31 XII

W ciągu 2017 r. rodzinną pieczę zastępczą opuściło 563 dzieci do 18 roku życia. Najwięcej z nich (36,8%) powróciło do rodziny naturalnej. Ponadto rodzinną pieczę zastępczą opuściło 357 wychowanków powyżej 18 roku życia. Spośród nich 252 osoby usamodzielniały się, w tym 193 założyły własne gospodarstwo domowe, a 18 powróciło do rodziny naturalnej lub krewnych.

W stosunku do 2016 r. ogólna liczba podopiecznych do 18 roku życia, którzy opuścili rodzinną pieczę zastępczą, zmniejszyła się o 1,9%, a w porównaniu z 2012 r. zwiększyła się o 20,8%. Natomiast w przypadku pełnoletnich wychowanków ich liczba w stosunku do 2016 r. zmniejszyła się o 0,3%, a w porównaniu z 2012 r. zwiększyła się o 3,5%.

Instytucjonalna Piecza Zastępcza

Na terenie województwa mazowieckiego w końcu grudnia 2017 r. dzieci pozbawione całkowitej lub częściowej opieki ze strony rodziny naturalnej korzystały ze 130 całodobowych placówek opiekuńczo-wychowawczych oraz z 1 interwencyjnego ośrodka preadopcyjnego. Wśród ogółu placówek opiekuńczo-wychowawczych przeważały placówki socjalizacyjne 58,5% oraz placówki rodzinne 31,5%. Łączna liczba miejsc wyniosła 1932, w tym 68,7% stanowiły miejsca w placówkach socjalizacyjnych, a tylko 1,9% miejsca w placówkach specjalistyczno-terapeutycznych.

Liczba placówek opiekuńczo-wychowawczych w porównaniu z rokiem poprzednim zwiększyła się o 0,8% i o 32,7% w stosunku do 2012 r. Zmniejszyła się natomiast liczba miejsc zarówno w porównaniu z 2016 r., jak i z 2012 r. odpowiednio o 0,2% i o 1,1%.

Prawie 69% wszystkich miejsc w placówkach opiekuńczo-wychowawczych to miejsca w placówkach socjalizacyjnych

Tablica 1. Placówki opiekuńczo-wychowawcze według typu placówki

Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Placówki	Miejsca	Wychowankowie		
			ogółem	w tym sieroty i półsieroty	
OGÓŁEM	2012	98	1953	1883	459
	2016	129	1935	1789	377
	2017	130	1932	1751	408
Socjalizacyjne	76	1327	1213	306	
Interwencyjne	5	123	125	12	
Specjalistyczno-terapeutyczne	2	36	34	1	
Rodzinne	41	293	242	52	
Łączące zadania placówek ^a	6	153	137	37	

a Socjalizacyjnych, interwencyjnych, specjalistyczno-terapeutycznych.

W placówkach opiekuńczo-wychowawczych w ostatnim dniu roku przebywało 1751 wychowanków. Najwięcej z nich – 69,3% przebywało w placówkach socjalizacyjnych, a najmniej 1,9% w placówkach specjalistyczno-terapeutycznych.

Wykres 3. Struktura wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych według grup wieku w 2017 r.

Stan w dniu 31 XII

Grupy wieku: ■ poniżej roku ■ 1-3 ■ 4-6 ■ 7-9 ■ 10-13 ■ 14-17 lat
■ Pełnoletni wychowankowie uczący się (pozostający nadal w placówce)

Najliczniejszą grupę podopiecznych (45,9%) stanowiły osoby w wieku 14-17 lat, a najmniej liczną (1,0%) dzieci poniżej 1 roku życia. W placówkach opiekuńczo-wychowawczych przebywało również 175 pełnoletnich wychowanków kontynuujących naukę. Większość z nich (70,3%) przebywało w placówkach socjalizacyjnych.

Na koniec grudnia 2017 r. – 76,7% wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych posiadało obydwoje rodziców. Jedynie 2,9% dzieci było sierotami, a 20,4% półsierotami. Osoby niepełnosprawne stanowiły 12,4% wszystkich podopiecznych, a 10,9% chorzy przewlekłe, których choroba trwała sześć miesięcy lub dłużej.

Wykres 4. Struktura wychowanków do 18 roku życia według powodów opuszczenia placówek opiekuńczo-wychowawczych w 2017 r.

■ Na stałe powrócili do rodziny naturalnej
■ Umieszczeni w rodzinnej pieczy zastępczej
■ Umieszczeni w innej formie instytucjonalnej pieczy zastępczej
■ Umieszczeni w domu pomocy społecznej
■ Przekazani do adopcji
■ Inny powód

W ciągu 2017 r. – 471 wychowanków w wieku do 18 roku życia z różnych powodów opuściło placówki opiekuńczo-wychowawcze. W większości (46,9%) powrócili oni do rodziny naturalnej.

Wśród 224 pełnoletnich wychowanków, którzy w ciągu 2017 r. opuścili placówki, 101 założyło własne gospodarstwo domowe, a 99 powróciło do rodziny naturalnej.

W województwie mazowieckim według stanu w dniu 31 XII 2017 r. opiekę dzienną zapewniało 296 placówek wsparcia dziennego prowadzonych w formie opiekuńczej, specjalistycznej, pracy podwórkowej lub w połączonych formach. W porównaniu z rokiem poprzednim ich liczba zwiększyła się o 6,5%, ale w stosunku do 2012 r. zmniejszyła się o 3,6%.

Placówki te dysponowały 9079 miejscami, w tym najwięcej (70,3%) znajdowało się w placówkach opiekuńczych. W ciągu 2017 r. z pomocy placówek wsparcia dziennego korzystało 12106 podopiecznych.

70,3% wszystkich miejsc w placówkach wsparcia dziennego to miejsca w placówkach opiekuńczych

Tablica 2. Placówki wsparcia dziennego według typu placówki

Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Placówki	Miejsca	Korzystający		
			ogółem	w tym niepełnosprawni	
OGÓŁEM	2012	307	10315	9167	315
	2016	278	9017	8311	355
	2017	296	9079	8542	413
Opiekuńcze	210	6378	5921	140	
Specjalistyczne	44	1236	1160	193	
Pracy podwórkowej	3	47	40	—	
W połączonych formach	39	1418	1421	80	

Osoby pracujące z dziećmi były wspierane przez 425 wolontariuszy w placówkach opiekuńczych, 239 – w specjalistycznych, 233 – w połączonych formach i 3 – pracy podwórkowej.

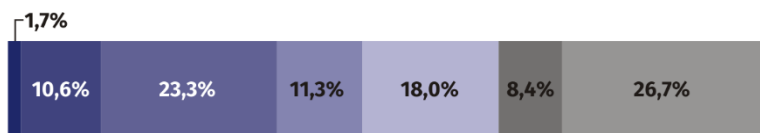
Zakłady stacjonarne pomocy społecznej

W województwie mazowieckim w końcu 2017 r. funkcjonowały 264 zakłady stacjonarne pomocy społecznej (o 14 więcej niż w końcu 2016 r. i o 40 więcej niż w 2012 r.) oraz 3 filie. Z ogólnej liczby zakładów 39,8% stanowiły domy pomocy społecznej, 31,4% – placówki zapewniające całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku, działające na podstawie przepisów o działalności gospodarczej lub statutowej, 17,8% – schroniska lub domy dla bezdomnych, 3,8% – rodzinne domy pomocy, 3,4% – domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży. Zakłady stacjonarne pomocy społecznej (łącznie z filiami) miały do dyspozycji 16940 miejsc (wzrost o 572, tj. o 3,5% w porównaniu z 2016 r. i o 2350, tj. o 16,1% w stosunku do 2012 r.). Podobnie, jak w latach poprzednich, domy pomocy społecznej posiadały największą liczbę miejsc (9797, tj. 57,8% ogółu).

W końcu 2017 r. w stacjonarnych zakładach pomocy społecznej przebywało 15704 mieszkańców

Wykres 5. Struktura mieszkańców zakładów stacjonarnych pomocy społecznej według grup wieku w 2017 r.

Stan w dniu 31 XII

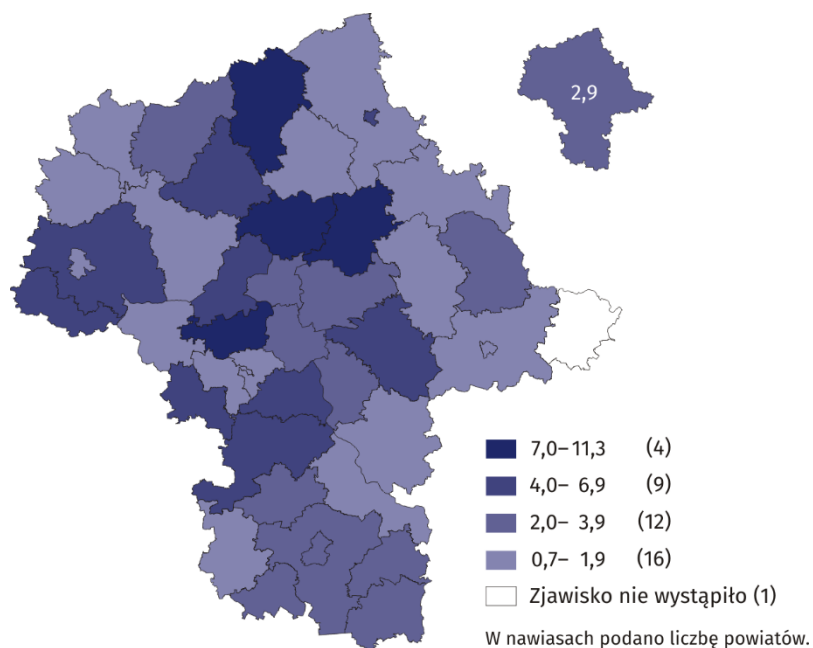
Grupy wieku:

do 18 lat 18-39 40-59 60-64 65-74 75-79 80 lat i więcej

Według stanu w końcu roku we wszystkich zakładach przebywało 15704 mieszkańców (o 5,2% więcej niż rok wcześniej i o 11,9% więcej niż w 2012 r.), wśród których 48,9% stanowiły kobiety. Pod względem struktury według wieku najliczniejszą grupę stanowiły osoby co najmniej 60 letnie – 64,5%, a najmniej liczna była grupa osób młodych (do 18 roku życia), stanowiąca 1,7% ogółu mieszkańców.

Mapa 2. Mieszkańcy zakładów stacjonarnych pomocy społecznej na 1000 ludności w 2017 r.

Stan w dniu 31 XII

Najwięcej mieszkańców przebywało w placówkach zlokalizowanych na terenie m.st. Warszawy i powiatu piaseczyńskiego, a najmniej – powiatów ostrowskiego i makowskiego. Biorąc pod uwagę liczbę mieszkańców stacjonarnych zakładów pomocy społecznej na 1000 ludności, to wskaźnik ten był najwyższy w powiecie pułuskim (11,3), a najniższy w powiatach ostrowskim i ostrołęckim (po 0,7). W powiecie łosickim natomiast nie odnotowano placówek stacjonarnych pomocy społecznej.

Na umieszczenie w zakładach stacjonarnych pomocy społecznej oczekiwały 1564 osoby. Najwięcej z nich oczekiwało na miejsce w domach pomocy społecznej – 88,8% ogółu oczekujących. Większość mieszkańców, tj. 83,2% przynajmniej w części uczestniczyła w finansowaniu swojego pobytu, pokrywając koszty z dochodów własnych, a wśród nich zaledwie 9,2% pokrywało koszty w pełnej wysokości. Dla 6,5% mieszkańców pobyt opłacany był całkowicie przez członków rodziny, a dla 4,2% przez gminę lub budżet państwa.

Opracowanie merytoryczne:
Mazowiecki Ośrodek Badań Regionalnych
Urząd Statystyczny w Warszawie
Teresa Kwiecień
Tel: 48 362 21 01 w. 371
e-mail: t.kwiecien@stat.gov.pl

Rzeczoznawca:
Centrum Informacji Statystycznej
Marcin Kałuski
Tel: 22 464 20 91
e-mail: m.kaluski@stat.gov.pl

Obsługa mediów

tel.: 22 464 20 91

e-mail: m.kaluski@stat.gov.pl

warszawa.stat.gov.pl

@Warszawa_STAT

Powiązane opracowania

[Pomoc społeczna i opieka nad dzieckiem i rodziną w 2016 r.](#)

Temat dostępny w bazach danych

[Bank Danych Lokalnych -> Ochrona zdrowia i opieka społeczna](#)

Ważniejsze pojęcia dostępne w słowniku

[Dom pomocy społecznej](#)

[Dom dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży](#)

[Interwencyjny ośrodek preadopcyjny](#)

[Placówka opiekuńczo-wychowawcza](#)

[Placówka typu rodzinnego](#)

[Placówka typu interwencyjnego](#)

[Placówka typu socjalizacyjnego](#)

[Placówka typu specjalistyczno-terapeutycznego](#)

[Placówka łącząca zadania placówek](#)

[Placówka wsparcia dziennego](#)

[Rodzina zastępcza](#)

